

**Електронний додаток до матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»**

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліbermanу

Тези доповідей

**14 листопада 2019 року
м. Харків, Україна**

**Харків
2019**

УДК 339.97

МЕТОДИ ОЦІНКИ ТА МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЕКСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Щигарев Сергій Олександрович, магістрант 2 року навчання
факультету міжнародних економічних відносин
Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця,
e-mail: schygarev3333@gmail.com

За високої динаміки ринкових процесів управління ризиками підприємства є невід'ємною складовою ефективного господарювання. Воно набуває особливого значення при роботі на зовнішніх ринках, де умови діяльності суттєво відрізняються від тих, що склалися всередині країни.

У міжнародній практиці врахування ризиків в експортній діяльності має дуже важливе значення, оскільки майже 30 % комерційних операцій закінчуються невдачею через недостатнє врахування та оцінку ризиків.

Проблема врахування ризику в експортній діяльності є актуальною темою для України як країни з перехідною економікою, що характеризується нестабільністю економічного та політичного середовища, нестачею або недостовірністю статистичної інформації, прискореною трансформацією соціально-економічних процесів тощо.

Слід зазначити, що питання теоретичних і практичних аспектів оцінки ризиків підприємств-суб'єктів ЗЕД розглядали у своїх працях такі національні вчені: О. Анісімова, Г. Вербицька, М. Григор'єва [1], Ю. Кернасюк, Ю. Козак, О. Колосовська, О. Лубенченко [2], А. Свідерська [3], С. Сисюк та ін.

Проте, незважаючи на велику кількість наукових праць, виникає потреба в поглибленому вивченні шляхів мінімізації ризиків ЗЕД для підприємств.

На думку А. Свідерської, під зовнішньоекономічним ризиком доцільно розуміти можливість позитивних і негативних відхилень від прогнозованого бажаного результату прийнятих рішень,

пов'язаних з інтеграцією вітчизняного підприємства у світову економіку та здійсненням зовнішньоекономічних угод [3].

Можна стверджувати, що ризик при експортній діяльності – це категорія, яка об'єднує велику кількість різнофакторних ризиків, що знаходяться на нижчому управлінському рівні, тобто рівні окремих зовнішньоторговельних угод. Об'єктивно оцінити ситуацію на ринку та вибрати найбільш ефективну стратегію можна тільки під час аналізу всього комплексу ризиків, що актуалізує цю проблему.

Згідно з дослідженнями, проведеними європейськими товариствами, які досліджували управління експортними ризиками, було проведено дослідження серед підприємців. У якісному дослідженні осіб, відповідальних за експорт, було запитано про типи ризиків, з якими стикаються компанії в експортному бізнесі. Результати показані у (рис. 1) [4].

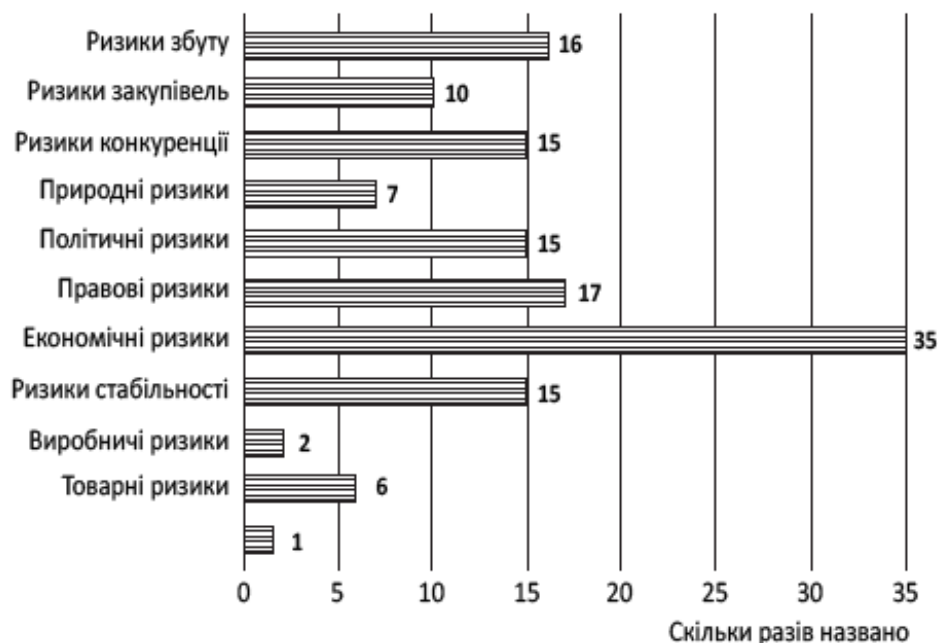

Рис. 1. Види ризику, які виникають при експорті [4]

На основі аналізу наукових підходів до процесу комплексної оцінки ризиків, які виникають при експорті, автор на основі наукових досліджень пропонує використовувати загальний алгоритм оцінки ризиків в експортній діяльності підприємства (рис. 2).

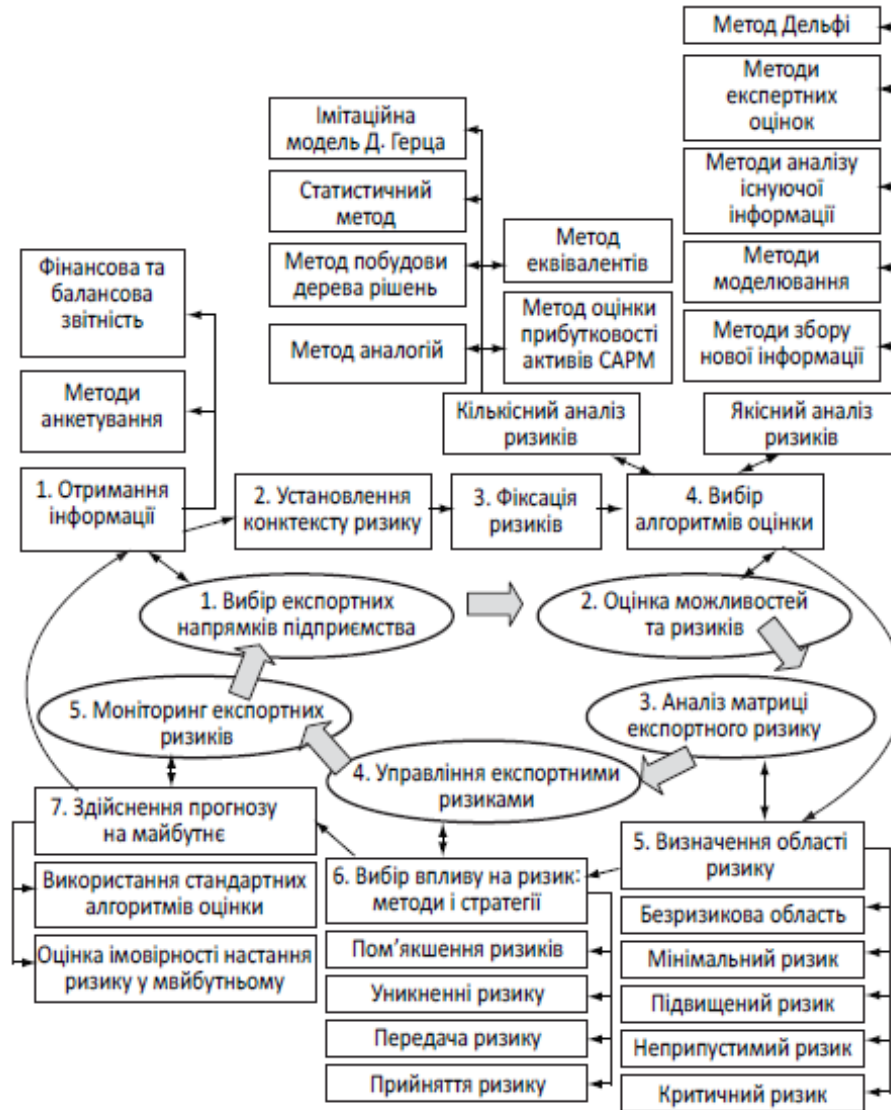

Рис. 2. Алгоритм оцінки ризиків в експортній діяльності підприємства

Процес управління експортними ризиками складається з п'яти етапів. Перший етап починається з вибору прикладів експортного бізнесу, які повинні бути охоплені управлінням ризиками. Потім обрані підприємницькі підприємства аналізуються з точки зору можливостей і ризиків та будуються у матриці ризику.

Згідно з дослідженням більшість підприємств використовують стратегію мінімізації ризиків як основний метод зменшення можливих збитків від експортної діяльності (рис. 3) [4].

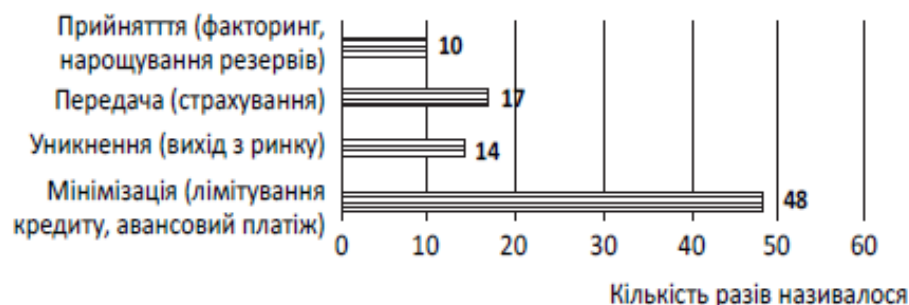

Рис. 3. Стратегії управління експортними ризиками [4]

Таким чином, розроблений алгоритм управління експортними ризиками і кваліфікована його реалізація дасть можливість підприємствам виробити ефективні заходи щодо усунення чи мінімізації ризиків у зовнішньоекономічних відносинах між контрагентами. Застосування комплексної оцінки ризиків дає змогу підвищити точність плану, оскільки враховуються практично всі групи факторів ризику, які можуть позитивно чи негативно вплинути на експорт.

Література

1. Григор'єва М. І., Кобрицький В. В. Удосконалення системи управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємства в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 1. С. 25–29.
2. Лубенченко О. Е. Ризики суб'єктів господарювання та аудит зовнішньоекономічної діяльності. *Інтернаука*. 2017. № 2 (2). С. 68–74.

3. Свідерська А. Поняття та класифікація ризиків у зовнішньоекономічній діяльності підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2014. Т. 46. № 3. С. 113–121.

4. Prof. Dr. Ralph Lehmann, Prof. Dr. Christian Hauser, HTW Chur Prof. Dr. Rico Baldegger Managing Export Risks Export. Risk Management Guidelines // PostFinance AG and Switzerland Global Enterprise (formerly Osec) : August 2013. P. 1–22.

